

حکم شرعی
شبیه‌سازی حیوان و انسان

تالیف:

عبدالظاهر سلطانی

نشر احسان

سلطانی، عبدالطاهر.

حکم شرعی شییه‌سازی حیوان و انسان / تألیف عبدالطاهر سلطانی. تهران:
نشر احسان، ۱۳۸۵.

ISBN: 964-356-537-8

ص ۱۱۲.

فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.
کتابنامه.

شییه‌سازی حیوان و انسان.

۱. همتاسازی -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام. ۲. مسائل مستحدثه.

۳۷۹/۲۹۷

س ۸۸/۶/۱۹۸ BP

۱۷۲۴۱-۸۵

کتابخانه ملی ایران

حکم شرعی شییه‌سازی حیوان و انسان

عبدالطاهر سلطانی	✦ تألیف:
نشر احسان	✦ ناشر:
۲۰۰۰ جلد	✦ تیراژ:
اول - ۱۳۸۵	✦ نوبت چاپ:
چاپخانه مهارت	✦ چاپ:
۷۰۰ تومان	✦ قیمت:

◀ فروشگاه شماره ۱: تهران - خیابان انقلاب - روبروی دانشگاه - مجتمع فروزنده - شماره ۶۰۶ - تلفن: ۶۶۹۵۶۶۰۴

◀ فروشگاه شماره ۲: تهران - خیابان ناصر خسرو - کوچه حاج نایب - شماره ۲۳ - تلفن: ۳۳۹۰۲۷۵۰

صندوق پستی: تهران ۲۸۵ - ۱۱۳۹۵

نشر احسان

ISBN: 964-356-537-8

شابک: ۹۶۴-۳۵۶-۵۳۷-۸

فهرست مطالب

۹	مقدمه
۱۲	کلیات تحقیق
۱۲	مفهوم همانند سازی
۱۵	سابقه همانند سازی و عملیات پزشکی متعلق به اسپرم و تخمک
۱۵	تاریخچه شبیه سازی
۱۸	سؤالات اصلی تحقیق
۱۹	فرضیات تحقیق
۱۹	سابقه تحقیق
۲۰	ضرورت تحقیق
۲۰	روش تحقیق
۲۰	بخش بندی تحقیق
۲۵	بخش اول: همانند سازی حیوان
۲۵	۱-۱- روش
۲۷	۱-۲- حکم شرعی
۳۰	۱-۲-۱- نظر موافقان
۳۲	۱-۲-۲- نظر مخالفان
۳۳	۱-۲-۳- نتیجه
۴۳	بخش دوم: همانند سازی انسان
۴۳	۱-۲- همانند سازی اندام انسان

۴۳	.....	۱-۱-۲- روش همانند سازی اندام
۴۳	.....	۱-۱-۱-۲- انتقال عضو از انسانی به انسان دیگر
۴۴	.....	۲-۱-۱-۲- انتقال عضو از حیوان به انسان
۴۴	.....	۳-۱-۱-۲- ترمیم عضو آسیب دیده با استفاده از اندام فرد
۴۵	.....	۴-۱-۱-۲- تهیه اندام از مواد موجود در طبیعت
۴۵	.....	۵-۱-۱-۲- همانند سازی اندام
۴۵	.....	۱-۵-۱-۱-۲- تولید اندام به صورت مستقل
۴۵	.....	۲-۵-۱-۱-۲- تولید اندام با استفاده از بدن حیوانات
۴۶	.....	۳-۵-۱-۱-۲- جداسازی اندام‌ها در مراحل اولیه رشد
۴۶	.....	۲-۱-۲- حکم شرعی
۴۹	.....	خلقت انسان در قرآن و حدیث
۵۱	.....	تعریف جنین در لغت
۵۲	.....	تعریف جنین در فقه و قانون
۵۶	.....	۲-۲- همانندسازی انسان کامل
۵۶	.....	۱-۲-۲- روش همانند سازی انسان کامل
۵۸	.....	۲-۲-۲- حکم شرعی
۵۹	.....	۱-۲-۲-۲- آرا و دلایل مخالفان
۵۹	.....	۱-۱-۲-۲-۲- دلایل دانشمندان و صاحب نظران اسلامی
۵۹	.....	- ایجاد اختلال در مبانی خانواده
۶۱	.....	- نابودی تنوع رنگ، زبان و ...
۶۳	.....	- دو نکته مهم
۶۳	.....	- بازیچه قرار دادن خلقت
۶۴	.....	- بروز اختلالات
۶۴	.....	- بازیچه قرار دادن ژنتیک
۶۵	.....	- تهاجم به شخصیت انسان
۶۶	.....	- حق تصرف از آن خداست
۶۶	.....	- بزرگ‌ترین فساد
۶۷	.....	- تعارض با سنت الهی

- ۶۷ - کاهش تنوع مطلوب.....
- ۶۸ - اختلال در قاعده توازن.....
- ۶۸ - منی مرد بیگانه در رحم زن شوهردار.....
- ۶۹ - اشکال در روش تعامل.....
- ۶۹ - بازیچه قرار دادن سلول‌های جنسی.....
- ۶۹ - حل نشدن مشکل نازایی.....
- ۷۰ - نبود پدر و مادر معین.....
- ۷۰ - تجسس در اسرار وجود انسانی.....
- ۷۰ - در نظر نگرفتن روابط محرمیت.....
- ۷۱ - پیری زودرس.....
- ۷۱ - تغییر در خلقت.....
- ۷۲ - امکان تولید افراد مجرم.....
- ۷۲ - سرایت سریع بیماری.....
- ۷۳ - وجود نقایص شدید.....
- ۷۳ - ۲-۲-۱-۲- دلایل دانشمندان و صاحب‌نظران غیراسلامی.....
- ۷۳ - دخالت در قانون تولید مثل.....
- ۷۴ - مخالفت با حیثیت انسان.....
- ۷۴ - احتمال بروز مشکلات.....
- ۷۴ - خلق هیولا.....
- ۷۵ - دستگاه ایمنی ضعیف.....
- ۷۵ - ۲-۲-۱-۳- خلاصه دلایل مخالفان.....
- ۷۶ - ۲-۲-۲- آرا و دلایل موافقان.....
- ۷۶ - ۲-۲-۱-۲- دلایل دانشمندان و صاحب‌نظران اسلامی.....
- ۷۶ - تولید سلول‌های مادر.....
- ۷۷ - عدم منافات با مسایل اعتقادی.....
- ۷۸ - در اصل هر چیزی مباح است.....
- ۷۹ - اشکال اعتقادی.....
- ۸۰ - اشکال اخلاقی.....

۸۱	- اشکال اجتماعی
۸۲	- اشکال ژنتیکی
۸۲	- اشکال علمی
۸۳	- اشکال قانونی
۸۳	- اشکال فقهی
۸۵	- روح را نمی توان شبیه سازی کرد
۸۷	- دلیلی بر حرمت آن نیست
۸۸	- عدم وجود نص قانونی
۸۸	- کج فهمی در شناخت کلونینگ
۹۰	- ۲-۲-۲-۲-۲ دلایل دانشمندان و صاحب نظران غیراسلامی
۹۰	- وجود دو قلوهای مشابه
۹۰	- شبیه سازی دانشمندان
۹۰	- حل مشکل نازایی
۹۱	- هیچ مانعی وجود ندارد
۹۱	- معالجه بیماری ها
۹۳	جمع بندی، ترجیح و نتیجه گیری
۹۶	جمع بندی
۹۶	خلاصه دلایل مخالفان
۹۶	خلاصه دلایل موافقان
۹۸	ترجیح
۱۰۵	نتیجه
۱۰۷	ملخص
۱۰۹	فهرست منابع

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مقدمه

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على سيد المرسلين محمد
وعلى آله واصحابه اجمعين .

﴿ وَسَخَّرَ لَكُمْ مَّا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مِّنْهُ
إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴾^(۱)

(خداوند از کرمش تمام آنچه را که در آسمانها و زمین می باشد به
تسخیر شما درآورده است و به یقین در این کار نشانه هایی است برای
گروهی که ببیندیشند).

بشر با داشتن نعمتی این چنین توانسته در گذشته و حال به امکانات
زیادی دست یافته و از هر وسیله ای برای رسیدن به اهدافش بهره برد.
روزی در ورای سیارات و کهکشانها پرگشوده و به همت اکتشافات و
اختراعاتش از نقاطی به فاصله میلیونها و میلیاردها سال نوری خبری
می آورد، و دگر بار در اعماق دریاها و غارها و حفره های زمین خزیده و از
شگفتی هایش می گوید، و روزی هم به خود نگریسته و کالبدش را به تیغ
جراحی و اشعه لیزر و ... می سپارد تا بزرگترین قطعه آدمی سلولی باشد

که با چشم غیر مسلح دیده نمی‌شود و کوچک‌ترین آن هم محتویات درون سلول، که خود داستانی دیگر است و اسراری مرموزتر و پیچیده‌تر. امروزه انسان پی برده که در هسته هر سلول میلیون‌ها ژن وجود دارد که بیانگر ابعاد، صفات و ویژگی‌های ظاهری و درونی هر فرد است، آری او به DNA رسید، و ما اَدراک ما DNA؟ ثم ما اَدراک ما DNA؟! قرآن می‌فرماید:

﴿سُرِّيهِمْ آيَاتِنَا فِي الْأَفَاقِ وَفِي أَنْفُسِهِمْ حَتَّىٰ يَبَيِّنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ﴾ (۱)

(به زودی نشانه‌های قدرت خویش را در جهان هستی و نیز وجود خودشان به آنان می‌نمایانیم، تا بدانند که خداوند یک واقعیت است).

پس چه زیباست که با کشف هر رازی به خدا رسیم و پس از کسب هر دانشی خدا جویم و خدا گویم! بلکه آن گاه که بشر دانست هنر سلول موجودات زنده حاوی خصوصیات اوست، با خود گفت شاید بتوانیم، از هر سلول، موجودی جدید همانند صاحب سلول تولید کنیم! و ... بدین ترتیب داستان شبیه‌سازی آغاز شد.

بایسته و شایسته است از تمام کسانی که در راه کتابت و ارائه این تحقیق مرا یاری نموده‌اند صمیمانه تشکر و قدردانی نمایم. به ویژه اساتید، دانشجویان و دست اندرکاران محترم دانشگاه تهران و دانشکده الهیات و معارف اسلامی آن مرکز علمی، و صد البته این پایان نامه مدیون الطاف اساتید بزرگوار و محبوب گروه فقه شافعی به خصوص استاد

ارجمند جناب آقای دکتر شیخ الاسلامی راهنمای بنده و جناب آقای دکتر
امیدی مشاور این جانب می باشد.

جای دارد از سرکار خانم دکتر مریم شمس لاهیجانی از اساتید
گرانقدر گروه زیست‌شناسی دانشگاه شهید بهشتی که علی رغم نداشتن
مسئولیت اداری در قبال این پایان نامه و با وجود گرفتاری‌های شغلی و
فرصت اندک مرا راهنمایی و یاری نموده‌اند، سپاسگزاری کنم.

عبدالظاهر سلطانی

خراسان رضوی - تربت جام

پاییز ۱۳۸۲ ه. ش